

X

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	23.4.2010
Tekijä(t)	Minna Tapio	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	123
Otsikko	Aineettoman pääoman riskit ja niiden hallinta		
Ohjaaja(t)	Professori Kari Lukka, KTM Juuso Lindeqvist		

Tiivistelmä

Aineeton pääoma on ollut monen tieteenalan kiinnostuksen kohteena erityisesti 1990- ja 2000-luvuilla. Aineetonta pääomaa on kuitenkin tutkittu lähes yksinomaan varallisuuskäsitteestä eikä siihen liittyviä riskejä ole juuri lainkaan huomioitu. Tutkimusta motivoi tämä aineettoman pääoman tutkimusalueella vallitseva paradoksi aineettoman pääoman ja siihen liittyvien riskien välillä. Mikäli jokin varallisuuserä on yritykselle tärkeä, liittyy siihen hyvin todennäköisesti myös riskejä. Tutkimuksen tavoitteena oli tuoda uutta tietoa tälle tutkimusalueelle sekä konstruoida interventionistisen tutkimusotteen avulla aineettoman pääoman riskienhallinnan viitekehys, jota tutkimuksen kohteena olevassa organisaatiossa voitaisiin hyödyntää.

Tutkimusongelma jakautui seuraavaan kolmeen tutkimuskysymykseen: mitä riskejä aineettomaan pääomaan liittyy, miten näitä riskejä voidaan tunnistaa ja mitata organisaatiossa sekä miten aineettoman pääoman riskejä voitaisiin hallita organisaatiossa. Tutkimuskohteena oli laivojen lastinkäsittelylaitteiden huoltoon kehitetty huoltosopimuskonsepti. Konsepti on verrattain uusi ajattelumalli toimialalla ja siinä korostuvat teollisuusyritykselle tyypillisen tuotokeskeisen ajattelun sijaan palveluintensivisyys sekä aineettomat menestystekijät. Kriittisintä aineetonta pääomaa tutkimuskohteessa olivat osaaminen, ainutlaatuinen huoltoverkosto ja prosessit sekä maine, brandi, asiakassuhteet ja yhteistyöverkostot. Merkittävimpiä aineettoman pääoman riskejä liittyi osaamiseen ja sen koordinointiin, organisaatorakenteeseen ja -kulttuuriin sekä asiakas- ja yhteistyösuhteisiin liittyviin riippuvuusriskeihin. Erityisenä haasteena voitiin nähdä uudenlaisen ajattelumallin sisäistäminen sekä yksilö- että organisaatiotasolla ja mittauksen kehittäminen uusia vaatimuksia vastaavaksi.

Tutkimuksen tuloksena voidaan vahvistaa aineettoman pääoman ja siihen liittyvien riskien välillä vallinnut paradoksi. Tutkimus osoittaa, että aineettomaan pääomaan liittyy huomattava määrä riskejä, joita aineettoman pääoman tutkimuksessa ei ole lainkaan huomioitu. Merkittävä huomio on myös se, että aineetonta pääomaa ja siihen liittyviä riskejä voi olla organisaatiossa riippumatta siitä, käytetäänkö näiden erien nimeämiseen termiä aineeton pääoma. Aineettoman pääoman riskit voivat olla hyvin merkityksellisiä organisaation kilpailukyvyn kannalta, vaikka niitä ei olisi tunnistettu. Tutkimustulokset korostavat myös mittauksen merkitystä aineettoman pääoman riskienhallinnalle, koska ilman mittausta ja oikeanlaisia mittareita organisaation on vaikeaa hallita riskejään. Aineettoman pääoman ominaispiirteiden ja sen monimutkaisten vaikutussuhteiden vuoksi aineettoman pääoman riskienhallinnalle haasteita asettavat erityisesti aineettoman pääoman riskien tunnistaminen, mittaus ja seurausvaikutusten arviointi.

Asiasanat	Aineeton pääoma, mittaus, riskit, riskienhallinta, interventionistinen tutkimus
Muita tietoja	